

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Be-reshit

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 596 [1836 oder 1837]

ה תישארב

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8807

בראשית ה

תרגום אשכני סו

ה (ט) ריעועם איזט דאָנוּ געַ-
שלאַטסְרָעַנִּיסְטָרַר דער
נאָקָאמְעָן פָּאָן אָרָם: דאָ
גָּאָטָם אָרָם עֲרָשָׂוֹ, מָאָטָע
עֲרָאָהָן אֵין דער עֲהַנְלִיכְקִיט
גָּאָטָטָעָם. (ט) מָאָנְנָסְעָן אָונָד
וּבְיַסְעָן הָאָטָט עֶרֶר וְאָרְשָׁאָעָ-
פָּעָן, זָעַנְעַטְעַזְוָא, אָונָד נָאָנָ-
טָעָ אַיְהָרָעָן נָאָטָעָן אָרָם
(אַעֲנִיט), דָאָ וְאָ גַּעַשְׁאַתְּעָעָן
וּאוֹרְדָעָן. (ט) אָלָס אָרָם הָוָה-
דָעָרָט אָונָד דְּרִיסְיָינְגִּיָּאָהָרָע
לְעַבְטָעָ, צִינְגְּטָעָר אֵין זְיַינְגָר,
עֲהַנְלִיכְקִיט זְיַוָּן עַכְעַבְנִילְדָר,
אָונָד נָאָנְנָטָעָ אַיְהָן שָׁת. (ט) נָאָכָ-
דָעָמָעָ ערָשָׂת גַּעַצְיָינְטָ, לְעַבְטָ-
טָעָ אָרָם נָאָךְ אַכְטָה הַוְנְדָרָעָט
יאָהָ-

רש"י

ה (ט) זֶה סְפִּירַת תּוֹלְדֹות אָדָם בַּיּוֹם אֲדָמָה דְּבָרָא ה
סְפִּירַת תּוֹלְדֹות לְדָס. זֶה סְיִלְלָה
בְּיַסְעָן יְסִיס: זָעַנְעַטְעַזְוָא וְגַעַשְׁאָעָ-
פָּעָן צִינְגְּטָעָר אֵין זְיַינְגָר. מְנִילָה:
(ט) דְּבָרָן וְנִיקְבָּא בְּרָאָנוּ וְבָרִיךְ יְתָהָן וְקָרָא
יְחִי שָׁוֹמְהָן אָדָם בַּיּוֹם אֲדָתְבָרָיו: (ט) וְחִיאָ
אָדָם מְאָה וְחִלְחִין שְׁנִין וְאַזְלִיד בְּדָמָתוֹתָיהָ
בְּדָמִילְיהָ וְקָרָא יְחִי שְׁמִינִית שְׁתִּים
שְׁנִין

תרגום אונקלוס

ה (ט) זֶה סְפִּירַת תּוֹלְדֹת אָדָם בַּיּוֹם אֲדָמָה דְּבָרָא ה
יְהִי אָדָם בְּדָמָתוֹת אֱלֹהִים עַבְרָה יְתִיחָה: מְגַדֵּה
(ט) צִינְגְּטָעָר אֵין זְיַינְגָר וְבָרִיךְ יְתָהָן וְקָרָא
יְחִי שָׁוֹמְהָן אָדָם בַּיּוֹם אֲדָתְבָרָיו: (ט) וְחִיאָ
אָדָם מְאָה וְחִלְחִין שְׁנִין וְאַזְלִיד בְּדָמָתוֹתָיהָ
בְּדָמִילְיהָ וְקָרָא יְחִי שְׁמִינִית שְׁתִּים: (ט) וְחִיאָ יְמִינָה אָדָם בְּתַרְבָּאָלִיד יְתִחְתָּ-
רָה

בא/or

לְדָס לְקָרְעָה צָמוֹת כְּנִי לְדָס וְסָגְלָוִי, וְסָעַנְנִיסְטָס כְּסָס כְּ/, וְנַכְתָּב עוֹד צִימָנָן לְהִיּוֹת מְלָדוֹן חָלוֹג
(וְנִכְנָס פִּי זְאַי זְאַל), וְהַכְוָנוֹנָה כִּי נִימִי הָנוּ טָעוֹ חָמְלִי עַזְוָא וְסָקְרִילָה כְּסָס כְּ/ הַוְסָמָלָה:

ה (ט) וְחַסְדָּר חַוְלָה אָדָם, סְפִיתָה הַתּוֹלְדָה הַכְּלָה מִן לְדָס, וְכָס הַגְּנִיס הַלְּבָרְזָר:
בְּיַסְעָן בְּרָא אֱלֹהִים אָדָם, נְמַזֵּךְ לְפָנָיו כִּי תַחַזֵּל מַלְאָס עַלְמָוֹ, יְזִיכֵּר נָוָזָס נְרָלוֹ
מְלִין וְעַתָּה חָוָטוֹ בְּדָמוֹתָו: (ט) וְכָרְבָּה וְנִקְבָּה וְגַוְן, הַזִּיכֵּר כָּלָמָר חָתָה הַהְלָס מְלִין וְעַתָּה
בְּדָמוֹתוֹ כָּן כְּדוּ וְעַתָּה חָתָה הַטְּהָרָה: (ט) וְבָרֵךְ אָחָם, זְנִתָּן נְכָס כָּמָה הַתּוֹלְדָה לְהַתְּנִידָךְ לְעֵד גְּנִינָס
וְגְנִוָּתָה כָּנִיס מְלוֹד, וְהַכְוָנה לְוָמֵד כִּי הַמְּטוֹלָה מְנִכְתָּה הַלְּבָרְזָר לְעֵד גְּנִינָס
גְּנִילָה מְלִין וְנִתְכְּרֹכוּ לְעַזְוֹתָה כָּן: (ט) וְקָרָא אָחָ שְׁמָם אָדָם, מְפִנִּי זָזָס לְדָס כָּלֶל לְכָל הַמִּין
הַזְּנוּתִי הַזִּיכֵּר כִּי הַאֲלָהָמִים קָרְעָה פָּזָג הַלְּאָהָזָן כְּסָס כְּנָחָ: (ט) וְיַוְלֵד בְּדָמוֹחוֹ
כְּצָלָמוֹ, יְדוֹג כִּי כָל הַגְּוָלְדִּי מִן הַחַיִּים יְהִוּ דָמָות מְמוֹלָדִים וְכָלָלָמִס, חָנָל גַּעַנְוָר כְּנַתְּעָלָה
כְּלָס נְדָאָתוֹ וְלִלְמָוֹן נְחָמָל כִּי בְּדָמוֹת הַלְּבָרְזָר עַתָּה חָוָטוֹ, פִּירָעָן כָּלָמָר חָלוֹג תּוֹלְדָה תּוֹיְנָה
כְּזָהוֹת כְּלָמָות הַמְּעוֹלָה, וְלָמָר חָאָר וְאָהָר זָהָב כָּלָמָר לְהָהָרִיךְ נְכָס, חָכָל פִּי כְּנָחָת כְּיִסְיִי
סָעַלְסָס כְּזָהוֹת מִמְּנוֹ וְמִפְּנֵי סָכָלָס נְכִינָה נְמַכְלִית כְּלָמָות סְלִילָה נְמַמָּל נְכָס כְּיִסְיִי כְּיִסְיִי
כְּמוֹמוֹ

תרגם אשכנו

יאהרע, אונד ציינטעה ואהניע
אונד טעכטער. (ב) אלס ריא
לעבענסיאהרע ארדס נין
הונדרט אונד דרייסיג ואערעו
שטארכ ער. (ג) שח לעכטער
הונדרט אונד פינפ יאהרע,
אונד ציינטעה אונוש. (ד) נאך
דען שען אונוש געציינט,
לעבען:

בראשית ה
וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנֹות: (ה) וַיְהִי
כָּל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־הָיָה הַשָּׁעָה
מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וַיְמַת: ס (ו) וַיְהִי
שְׁתִּ חָמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה נִזְלָד
אַתְּ־אָנוֹשׁ: (ז) וַיְהִי־שְׁתִּ שְׁתִּ אַחֲרֵי
הַולִּיד

תרגם אונקלוס

שְׁנִין וְאָוָלִיד בָּנִין וּבָנָן: (ה) וְהוּא כָל יְמֵי אָדָם בְּחִיאָה חַשְׁעָמָה וְחַלְחִין שְׁנִין וּמִתְּהִ:
(ו) וְהִיא שְׁתִּ מְאָה וְחָמֵשׁ שְׁנִין וְאָוָלִיד יִתְּ אָנוֹשׁ: (ז) וְהִיא שְׁתִּ בְּתַרְבָּר אָוָלִיד
ח.

באור

פמוהו זכמ' זכיפ': (ה) וַיְהִי כָל יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר חִי וָנו', קַיְמָה מְלָמֵד בְּפִנֵּי עַלְמֵוּ כִּי לִין
לְוַיַּךְ לְסִדְועָה הַזְּלָטָה וְסִדְרָה מִנוּלָה מִפְקוּדָה, רַק כָּלְמַעַד לְחִינָת וִימָת וְכָל מְלָמֵד לְחַדְשָׁה
כָּלְלָה לְמַרְבָּל וְנְצָרָה סִיו כִּי כָל כָּלְמַוְתָּה יְלַדְסָה לְצָרָה קִי תְּבָעָמָה וְצָלָבִיס זְנָם לוּ מַתָּה, וַיְסַבֵּר
וְוַיְזַבֵּר זְמָרָה הַמְּמַמְמִי לְתַת כְּמָמוֹת הַוָּה לְפָנֶר צִין צְנִי מְמַטְפִיס צְנִיגִיס קְסָר צְזָמָה (צְמָה
נְמַקּוֹס לוּ נְמַנָּה, כְּמוּ וְאַחֲרָל לְתַת צְסָס לְפָנֶר חַל דְבָר הַ), וַיְעַזְבֵּב לְתַת הַהִיא עַד כְּדָרוֹת
ט' כ"ה), כ"ל עַזְבֵּב. וְהַקְנָה צְוָה כְּמָבָרְמָכְבָן כ"ל, כִּי אַלְסָה כְּרָלְדוֹן מְעַצה יְדָיו כָּל כְּקָנָה נְעַצה
סְלָחָרִי סְמָכוֹל, וְהַקְנָה צְוָה כְּמָבָרְמָכְבָן כ"ל, כִּי אַלְסָה כְּרָלְדוֹן מְעַצה יְדָיו כָּל כְּקָנָה נְעַצה
צְחַכְלִית כְּכָלִימּוֹת בְּנֵי נְכָמָה וְגַם לְחָרִי סְנַקְנָמָה עַלְיוֹ צִיהִי' בְּנֵי מֹתָה כִּי צְעַנְעָוָה לְמַיָּה
זְמָן דָבָר, וְכָלְעָל בְּנֵי הַמְּבָול עַל פָּהָרָן וְתַקְלָקָל עַל לְיָסָס פָּהָרָן וְקָסָוָר, כִּי
עַד הַמְּבָול הַיְ' יְמִיכָס נְלֹווֹךְ הַסְּהָוֹן, וַיְמַת אַחֲרָיו יְוָתָר מְלָדָת, וְזָס צְנוּלָה קִוְּסָה הַמְּבָול חַיְ'
צְצָמָה סְוָעֵיל לוּ הַקְוֹזָק צְנוּלָה לוּ וְהַזְּיךָקָל כְּסְהָוָר צְנַחְקָלָקָל בְּנֵי הַנּוּלָלִים לְמַרְבָּל
וְנְתַקְלָרוֹ יְמָתָס וְזָגָו לְמַיָּה לְרָגָעָה, וְתַרְלָה צְבָי' זָה בְּכָס עַד דָוָה הַפְּלָגָה, וְנְחָאָר מְלָל
עַלְיָהָס צְלוֹי הַקְוֹיְרִיס נְהַפְּלָגָה נְחַקְלָגָה, כִּי סְלָג אַחֲרָן נְפָלָגָה הַקְּרִין זָבָל
יְמִיכָס לְמַחְתִּיס צְנָה, וְנוֹרָה כִּי נְדוּרוֹת לְחָרָס יְלָקָס יְלָקָס יְעָקָב הַיְ' יְמִיכָס צְנָעִים וְטָמוֹנִים
צְנָה, כָּלְעָרְזָה זְמָה צְחַפְלָתוֹ, הַכָּל כְּלָדִיקִיס נְדוּרוֹת יְרָחָת הַיְ' חֻמְמִיקָס נְהָס יְמִיכָס, כִּי
פְּרָעָה תְּמָה עַל יְעָקָן, וְכָל כְּפָלָגָה צְיִמְרָה לְפָנָה כָּמָה צְחַמְרוֹלָה הַזְּנָגָה לְתַת יְמִיכָס קִי חַנּוֹתִי
(צְרָלָתִי מ"ז ט') עכ"ל, וְהָנָה כְּהַגְמָתָה כָּהָל יְתָ' עַל בְּמִן הַפְּלָגָה נְחַנְנִי' חָרְכִיס לְדוּרוֹת
הַבָּס כָּלִי צְנַחְקִירִיתָהָס וְנוֹמְקִיָּס יְנוֹטוֹ וְיְבוֹלוֹ סְדוּרוֹת הַכְּנִיסָס הַפְּרִיכִיס לְסְלָמוֹת הַמְּכָמָה,
וְלֹא חַיְ' הַחֲכָמָה צְהָמָלִי' בְּנָכְלָה יְתָ' נְחַלָּס עַל וְסְלָטָה לְסְלָטָה קִיְיָוָה מִיחַטְנוּ סִיסָּה
כִּי הַיְ' מַזְגִּס הַמִּוֹּת קְדָס הַתְּכָנוֹנָה נְטָנָה כְּגָמָלָה צְיִלְקָחוּ הַתְּחַלְתִּיהָס מִן הַזָּהָב צְזָמָן לְרוֹקָן
מְלָוד, וְזָהָב יְכָלָה בְּכָל הַמְּלָאכָה צְנַחְצָדוֹ צְעוֹלָס לְלַרְכִּי הַלְּדָס (מַמְרָל' חַנְרָנְחָלָל),
וְגַגְגִּי קְמָרוֹ צְהָגָנוֹ יְמִי' צְלָמָה צְלָמָה וְכָל יְסָוִין כָּלִי לְעַמּוֹד עַל סְתָקָופָת וְעַל הַחֲכָנוֹת: וַיְתַהְלָךְ

ה מעטר

ה (ה) וַיְהִי, כִּי הַמְּנָלָר לְמַר צְחִין זָה מְלָמֵד בְּפִנֵּי עַלְמֵוּ וְנוּ' עַיִן כְּלָנְרָיָו, וְלַדְנָטִי כִּי
סְיִלְלָה דְּרָנָה צְלָל חַוָּה צְמָפְרִיס לְפָרָט סְקָלָה כְּכָלְמַה שְׁחָר סְפָרִיטִיס לְסָס נְסָס כְּלָמָד
צְחַצְנָן מְהַמְרָט, כִּי מְקַפֵּד הַקְּרָנוֹנָה כְּכָסָות וְכְמַזְקָות צְהָגָנוֹ פְּנָצְאִילִים (כְּמַדְנָר ז'), וְנוּ'

צְמָפְרִיס מְלָקָוָת צְבִי מְדִין (אַס נ'ט).

בראשית ה

תרגום אשכנזי סו

לעכטער גאנך אַלְטָה הַנְּדָרֶת
אונדר יעבען יאהרע, אונדר ציגן.
טע ואהנע אונדר טעלטער.
(ט) אלס אללע לעבענסיאה.
רע שהם נין הונדרט אונדר
צועלף ווארען, שטארכ ער.
(ט) אונוש לעבעטן ניגזיןiah.
רע, אונדר ציגטן קינן. (י) נאכט.
העם ער קינן געציגט האט.
טע, לעבעטן אונוש נאך אַלְטָה
הונדרט אונדר פִּינְגְּעָהוּ יהָה.
רע, אונדר ציגטן זאהנע אונדר
טעלטער. (ט) אלס אללע לעע.
בענסיאהרע אונושם נין הונד.
דערט אונדר פִּינְגְּה ווארען,
שטארכ ער. (י) קינן לעבעטן
ויעבענטן יאהרע, אונדר ציגן.
טע מהלאל. (יג) נאכדרעם ער
דען מהלאל געציגט, לעב.
טע קינן נאך אַלְטָה הונדרט
אונדר פִּירְצִיג יאהרע, אונדר
ציגטן זאהנע אונדר טעלטער.
(ט) אלס אללע לעבענסיאה.
רע קיננס נין הונדרט אונדר
צעהן ווארען, שטארכ ער.
(טו) מהלאל לעבעטן פִּינְגְּה
אונדר

שנה וימת: ס (טו) ויהי מהלאל חמץ שנים ושבעים

שנה

תרגומ אונקלוס

יח אונוש פָּמְנִי מֵאָה וָשְׁבָעْ שָׁנִין וְאֹלְדִּים בְּנֵין וְבָנָנִים: (ט) וְהוּא כָּל יוֹמִי שְׁתִּים
תְּשֻׁעָה סָאָה וְחִרְקָא עֲשָׂרִי שָׁנִין וִימָתָה: (טו) וְחִיא אָנוֹשׁ תְּשָׁעִים שָׁנִין וְאֹלְדִּים
בְּנֵין: (י) וְחִיא אָנוֹשׁ בְּתַר דָּאוֹלִיד יְתִיקְנָנוּ פָּמְנִי מֵאָה וְחִמְצֵשׁ עֲשָׂרִי שָׁנִין וְאֹלְדִּים
בְּנֵין וְבָנָנִים: (יג) וְהוּא כָּל יוֹמִי אָנוֹשׁ תְּשֻׁעָה סָאָה וְחִמְצֵשׁ שָׁנִין וִימָתָה: (י) וְחִיא בְּנֵין
שָׁנִין וְאֹלְדִּים יְתִיקְנָנוּ מהלאל: (יג) וְחִיא בְּתַר דָּאוֹלִיד יְתִיקְנָנוּ מהלאל
פָּמְנִי מֵאָה וְאַרְבָּעִים שָׁנִין וְאֹלְדִּים בְּנֵין וְבָנָנִים: (יג) וְהוּא כָּל יוֹמִי בְּנֵין תְּשֻׁעָה
עֲשָׂרָה שָׁנִין וִימָתָה: (טו) וְחִיא מהלאל שָׁתִּים וְחִמְצֵשׁ שָׁנִין וְאֹלְדִּים יְתִיר:

חרגום אשכני

שנה ויזולד אַתְּ-יִרְד: (ט) וַיְהִי
 מַהְלָלָל אֶל אַחֲרֵי הַזְּלִידֹ אַתְּ-יִרְד
 שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשְׁמִינָה מֵאוֹת שָׁנָה
 וַיְזֹלֵד בָּנִים וּבָנֹות: (י) וַיְהִי
 כְּלִיְמִי מַהְלָלָל אֶל חַמֵּשׁ וְתִשְׁעִים
 שָׁנָה וְשְׁמִינָה מֵאוֹת שָׁנָה
 וַיִּמְתֵּה: ס (יב) וַיְהִי-יִרְד
 שְׁתִּים וְשְׁשִׁים שָׁנָה וְמֵאוֹת שָׁנָה
 וַיְזֹלֵד אַתְּ-חַנוֹךְ: (יט) וַיְהִי-יִרְד
 אַחֲרֵי הַזְּלִידֹ אַתְּ-חַנוֹךְ שְׁמִינָה
 מֵאוֹת שָׁנָה וַיְזֹלֵד בָּנִים וּבָנֹות:
 (כ) וַיְהִי כְּלִיְמִי-יִרְד שְׁתִּים
 וְשְׁשִׁים שָׁנָה וְתִשְׁעִים מֵאוֹת שָׁנָה
 וַיִּמְתֵּה: ס (כו) וַיְהִי חַנוֹךְ
 חַמֵּשׁ וְשְׁשִׁים שָׁנָה וַיְזֹלֵד אַתְּ
 מַרְטוֹשָׁלָח: (ככ) וַיְהִי חַנוֹךְ חַנוֹךְ
 אַתְּ-הַאֲלָהִים אַחֲרֵי הַזְּלִידֹ אַתְּ

מחושלה

תרגם אונקלוס

(ט) וַיְהִיא מַהְלָלָל בָּהָר וְאֹלֵיד יְחִי יִרְד פְּמָגִי מֵאָה וְחָלְחוֹן שְׁנִין וְאֹולֵיד
 בָּנִין וּבָנָן: (י) וְהָוו בָּל יוֹמִי מַהְלָלָל חַמְנִי מֵאָה וְחָשָׁעִין וְחַמֵּשׁ שְׁנִין וּמִתְּהִ:
 (יב) וַיְהִיא יִרְד מֵאָה וְשָׁתִין וְתִרְפִּין שְׁנִין וְאֹלֵיד יְחִי חַנוֹךְ: (יט) וַיְהִיא יִרְד בְּתַר
 וְאֹלֵיד יְחִי חַנוֹךְ פְּמָגִי מֵאָה שְׁנִין וְאֹלֵיד בָּנִין וּבָנָן: (כ) וְהָוו בָּל יוֹמִי יִרְד
 פְּשָׁעָמָה וְשָׁתִין וְתִרְפִּין שְׁנִין וּמִתְּהִ: (כו) וַיְהִיא חַנוֹךְ שְׁפִין וְחַמֵּשׁ שְׁנִין וְאֹלֵיד
 יְחִי מַחְוֹשָׁלָח: (ככ) וְהָלוֹךְ חַנוֹךְ בְּרַחְלָה דָּי בָּהָר וְאֹלֵיד יְחִי מַרְטוֹשָׁלָח
 חַלָּח

בָּאָוֶר

(כב) וַיְהִילֵּךְ חַנוֹךְ [אֲחֵ האֲלֹהִי], סֵס כָּל מַקְוִי נְלֹהָכָת כָּסָס וְכַתְּעַסְקָן גַּנְפִּית לְרַכְיוֹ וּמַעַזָּה
 י'יו

בראשית ה

**מְתּוֹשֵׁלָה שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנֹות:** (כג) **וַיְהִי כָּל־יְמֵי
חֲנוֹק חַמֵּשׁ וְשֶׁשׁ שָׁנָה וְשֶׁלֶשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה:** (כד) **וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹק
אֶת־הָאֱלֹהִים וְאִינְנוּ בִּלְקָח אֶת־
אֱלֹהִים:** ס שביעי (כה) **וַיְהִי**
**מְתּוֹשֵׁלָה שֶׁבַע וְשֶׁמֶןִים שָׁנָה
וּמֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־לְמָךְ:**
(כו) **וַיְהִי מְתּוֹשֵׁלָה אֶחָרִי הַזְּדִיד
אֶת־לְמָךְ שְׁתִים וְשֶׁמֶןִים שָׁנָה
וְשֶׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנֹות:** (כט) **וַיְהִי כָּל־יְמֵי מְתּוֹשֵׁלָה
תְּשֻׁעָה וְשֶׁשׁ שָׁנָה וְתְשֻׁעָה
שָׁנָה וַיָּמָת:** ס (כט) **וַיְהִי
לְמָךְ שְׁתִים וְשֶׁמֶןִים שָׁנָה וּמֵאוֹת
שָׁנָה**

רש"י

חרוגום אונקלוס
תְּלַת מֵאוֹת שָׁנִין וְאֹולֶד בָּנִין וּבָנֹנוֹ: (כד) **וַיְחַלֵּךְ חֲנוֹק לְדִיקָה וְקָל גְּדֻעָתוֹ**
(כג) **וְבָהָה כָּל יְמֵי חֲנוֹק תְּלַת מֵאוֹת**
וְקָמִיחוֹ קָול' זָמָנוֹ וְחַסְדָּנוֹ הַכְּתוּב בְּמִתְחָמָה
וְשְׁתִין וְחַמֵּשׁ שָׁנִין: (כד) **וַיְהִילֵּךְ חֲנוֹק**
לְכָתוֹב וְאַיִינָו בְּעוֹלָם לְמִלְחָות סְמוֹתיו: נ' י'
בְּדַחֲלָה דָּרְיִי וְלִיחְווִי אָרֵי לֹא אֲפִיחָה יְתִיבָה
מִמֶּךָּה מַחְמָל עַנִּיךְ (יח' ח' כ"ד):
י': (כה) **וְחַי אָמְחוֹשֵׁלָה מִאָה וְחַמְנִין וְשֶׁבַע שָׁנִין וְאֹולֶד יְחִלְמָה:** (כו) **וְחַי אָמְחוֹשֵׁלָה**
בְּחַרְבָּה רְאֹולֶד יְתִילָה שֶׁבַע שָׁנִין וְחַמְנִין וְמְרַחְיוֹן שָׁנִין וְאֹולֶד בָּנִין וּבָנֹנוֹ: (כט) **וְנָהָוָה**
כָּל יְמֵי מְתּוֹשֵׁלָה תְּשֻׁעָה בָּאָה וְשְׁתִין וְתְשֻׁעָה שָׁנִין וְמִיחָה: (כט) **וְחַי לְמָךְ בָּאָה וְתְמִנְיוֹן**
וְהַרְחִין

באור

ידיו, וככircular מורה מכך נגע למס' ה שנים, נטעס חצר המככלנו לחתי למינו (ניראה מ"ה
ט'ו), וכן שם המלכים מהמלך נס' ו' ט': (כט) כי לך אהו אלהי, ענן גוועט
סְלִיךָ

בְּרָא שִׁיתַה

שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנוֹ: (ט) וַיַּקְרֵא אֶת־שְׁמָוֹ
גַּחֲלָא מְרוֹזָה יְנַחְמָנוּ מִפְּמֻשָּׁנוּ
וּמִעַצְבּוֹן יְדֵינוּ מִן־הָאָדָם אֲשֶׁר
אָרְךָ יְהוָה: (ט) וַיַּחַדֵּל מִלְּמָד אֶחָרָיו
הַזָּקִידּוֹ אֶת־נַחַת הַמָּשָׁ וְחַשְׁעִים
שָׁנָה וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
וּבָנֹות: (ט) וַיְהִי בְּלִי־מִלְּמָד
שְׁבָעַ וְשְׁבָעִים שָׁנָה וְשְׁבָעַ מֵאוֹת
שָׁנָה

שָׁנָה

חרגום אשכנזי

איינען זאהז (טט) דייען נאננטע
ער נח, געה מליך: ריעוער
וירדר אוננו טרעסטען ביא אונן
וערעם מהז אונדר ביא דער
מיוזעלגקייט אונורער האנד-
ארכיט איזיף דעם ערדרי-כע-
דאזו דער עווינע פערקלוכט
האט. (ט) נא-לראם ער נח גע-
שיינט, לעבעטער ליכך נאך פניר
הנרדערט פינא אונדר ניין-ציג
יאחרע, אונדר ציינט זאהנע
אונדר טעכטער. (ט) אלס אל-
לע לעבעננסיאחרע לטראם ווא-
רען זיעבען הנרדערט אונדר זיע-

בען

דשוי

(כח) וַיֹּלֶד בָּן. זָמָנוּ גַּנְגָּה הַעֲלוֹס:
(טט) זָה יְנַחְמָנוּ. יְנַחַת מְנוֹיו חַת עַלְלָנוּ יְדָיו
עַד צָלָט גַּת נַחַת לְהַיָּה לְהַס כָּלִי מַחְרָה
וְתוֹסֶה כְּכִין לְהַס וְסִתְמָה הַאֲרָן מוֹלִיחַ
קוּלִיס וְלַדְדִּים כְּצַוְרָעִים מְטִיס מַקְלָתָו
צָלָאָס הַרְלָאָס וְנוּמִים גַּס נָחָה וְזָהוּיָה
וְתָס לְמַחְפְּכָהוּ נַחַת לְחַנָּס טָעַס הַלְּאָס פּוֹסָל
עַל הַס וְסִתְמָה נַכְּרִיק לְקָרִוָּת זָמוּ מַנְחָס:
ן

בָּאָזָר

הַלְּדִיק, מַטָּאָס וְלַחְרֵר כְּכֹוד חַקְנִי (מחאל'י ע"ג נ"ל): (טט) זה, כְּנָמָה עַל הַדְּבָר סְנוּמוֹ לְלָיו
בְּלַלְלָנוּ, וְכוֹטֶה קְרִיבוֹן בְּמִקְמוֹ, וְסְעִמִּים צִימָרָן גַּס עַל הַלְּקָמָן, (וְלֹוּלָס הַלְּזָה לְהַיָּה כִּי חַס
בְּלַלְלָקָמָן הַגְּרָמוֹ לְלָיו, עַיִן נְרָחָת ל"ז י"ט), וְסִיאָלָל עַל הַדְּבָר הַגְּרָמוֹ לְלָיו כְּמַחְנָכָה לוּ
זְדָנוֹר הַקּוֹדֶס, וְהַדְּבָר אֲזָל דְּבָרָנוֹ לְלָיָק (פָּמוֹת י"ד י"ב), לוּ כְּזִידָע ע"י הַרְמִיזָה הַגְּנָקוֹת
וְהַלְּלִי וְלַגְּנוֹס (סְס ט"ז נ"ג), וְהַמְּרוֹן ח"ל מַלְמָד צָהָו מַוְרִין בְּלַלְגָּנוּ וּכְוּ, וְעַל הַגְּנָחוֹת
לְלָיו כְּמַחְמָר הַקְּמָזָק יְלָמֵר הַסּוֹק: יְנַחְמָנוּ מַעֲמָשָׁנוּ, יְחַנֵּן צִידָע בְּנָנוֹתָה כִּי עַל יְדֵזֶה הַגְּנָלָל
תְּקִיָּה הַלְּדָמָה וּבָנָה, כִּי עַל יְדֵוּ נַחֲקִים הַעוֹלָם, נַס הַזָּה, הַלְּדָמָה כִּי בָנָה, וְהַנְּסָמָנָה
יְנַחְמָנוּ סְרָכוֹ נָקָס וְלָמָס גַּס וְחַקְקָה קְרָוֶן לְעַנְיָנוּ כִּי הַנְּמָמָה הַיְחִידָה מְנוֹמָה מִן הַעֲלָלָן, וְדַיְךָ
הַעֲכָרִי, נְצָמוֹת לְצָמוֹר הַטְּעָמִי וְלָמָס הַמְּלָוֹת, כְּמוֹ יְרָגָעַ זְגָרָה לְסְעִמִּים יְרָנָתָה שְׁכָטָעָס חַחָק
לְפִי זְהָבָל יְנָגָה גַּס נְצָס נְזָת: וּמַעֲבָדוֹן יְדֵינוּ, עַנְיָנוּ הַעֲמָל וְהַנְּיָעָה, וְכַתְבָּה רַחַי, וְלַלְלָן
סְמָךְ הַכְּנָנָן לְהַטָּל מַחְרִיבָה וְעַל זה הַמְּמוֹן זָה בְּנָנוֹן יְדֵינוּ, וְחַס לְלָן יְנַחְמָנוּ,
וְלַדְעָתוֹ מ"כ צָאָרוּ זָה הַסָּס גַּס הַמְּלָוֹת כְּרָלוֹי:

חחל

הַמְעָמָר

(טט) זה יְנַחְמָנוּ, דְּבָרֵי יְהָזָקְיָה, זָה נְכָר נְחָלוּתִי נְחָרֵב הַיְתָבֵג נְסְטָלִי שְׁפָתִי יְנָגִיס עַזְקָזָן זָה
גַּסְל קְמָנוּ מְאָס.

בראשית ה

תרגום אשכני סט

בען אונד וועבענשיג, שטארב
ער. (לד) נח וואר פִּינְגַּה הונְ
רערטיאהערעאלט, אונד צייג=
טע שם, חם אונד יפתח.
ו (לט) אלס גוֹרָאָס עֲנֵשְׁלִיכָּע
געשלעכט אַנְפִּינְגַּן, זיך
צַו עֲרָמָעָרְהָרְעָנוּ אוֹרֶה עַרְעָנוּ,
אונד אַהֲגָן טַעַטְעָר גַּעַבָּא.
רען

רש"י

(לב) אין חטא משלם זנו. הי' יונן מה טזט
כל הדורו כוֹלְדוּ לְקָרְבָּן וְנָזְהָם לְמָתָח
הַמְּרָכָה קָבֵד חָס רַעֲנֵי הַשְׂתִּינְדָּמִי וְעוֹז
לְלִיקָּה זֶה וְסַס לְדִיקִיס הַס הַטְּרִיחָה עַלְוָה
לְעַסְׁטוֹת תִּיכְוֹת פְּרָנָה כְּכָה חָמָם מַעֲיוֹן וְלָלָם
סּוֹלִיךְ עַד פְּמָמָה מְלָהָה זָנָה גְּדִילָה כְּלָמִיכָּה
וְחוֹזֵן יִפְתֵּחַ הַגְּדוֹלָה אַגְּנָנוּי כְּלָיִי לְעַנוֹנָן לְפָנֵי
הַמְּנוֹלָה דְּכַחַנִּין (יעמ"ה) כִּי הַגְּנָעָן
מְלָה צִיְּהָיּוֹת רְלוֹי לְעַוְנוֹת לְעַתְּהָיוֹן לְפָנֵי מְתָחָרָה: לְחַטָּאת וְהַלְּמָה יִפְתֵּחַ הַגְּדוֹלָה
סֻמְךָ הַלְּזָן נְמַמְּלָאָה דְּתָהָה זְרוּעָה לְסָום לְדִיקָּה וְנוֹלָד בְּסָום מְסֻולָּתָה כְּרָבָּה
כִּי

שְׁנָה וִימָתָה: ס (לט) וַיְהִי־נָחַ
בְּנֵי־הַמֶּשֶׁב מְאוֹת שָׁנָה וַיַּזְלֵד נָחַ
אֶחָד־שָׁם אֶת־דָּרָם וְאֶת־יִפְּרָת:
ו (לט) וַיְהִי כִּי־זָהָל הָאָדָם לְרַב
עַל־פָּנָיו הָאָדָמָה וּבְגָנוֹת יַלְדוֹן
לְהַמָּ

תרגום אונקלוס

ושבע שנים ומיית: (לט) וַיְהִי נָחַ בְּרַחְמֵשׁ
מְאָה שָׁנִים וְאַוְלִיד נָחַ בְּשִׁמְוֹתָהּ בְּיִתְּרָה:
ו (לט) וַיְהִי בְּרַחְמֵשׁ שְׁרִיאָה בְּנֵי אַנְשָׁא לְמַסְגֵּי
עַל אֲפֵי אָרָעָא וּבְנָחָא אִתְּחִילָרְוּ לְהָיוֹת

וחזו

מלְהָ צִיְּהָיּוֹת רְלוֹי לְעַוְנוֹת לְעַתְּהָיוֹן לְפָנֵי מְתָחָרָה: לְחַטָּאת וְהַלְּמָה יִפְתֵּחַ הַגְּדוֹלָה
סֻמְךָ הַלְּזָן נְמַמְּלָאָה דְּתָהָה זְרוּעָה לְסָום לְדִיקָּה וְנוֹלָד בְּסָום מְסֻולָּתָה יְלָמָן וּכְאַיִלָּה:
כִּי

ב א ו ר

(א) חַזֵּל, לְעֵזֶן חַזְלָה, וּסְוּטָן מִצְיָן הַפְּעֵל אַפְּעֵל כְּנַפְלָל: לְדָבָר, מִקְוָרְמָנָנִין סְקָלְמָסְכָּפָלִים:
וְרִדָּא

ה מעמיד

ו (א) מהי, גענץ פרצה הנטזמה הוּאַת גְּנָאָר כתוב הרדי"ח ח"ל: כנ"ד ידעת מה זבחות גמדרא
ו גענוי נסרך רבי הילעוז ואטזלאָן גנרטה, גענין גני הלאיס זהיא מלעניכיס, וסַס צְלָמוֹת
לְמָלְחוֹת הַכְּנָתוֹת לְזִין סְפָקָה תִּתְּבָאָגָן כְּדַעַת הַיְּתִיבָּגָן כְּלָגָל.
(וַיְהִי אָזְגִּיעַ) וגצרי קייניס, גענינו ירחה כי גַּס נְאָס הַסְּפִיר הַזָּהָה לְמוֹרָה, כי ירנו
לְסַפֵּר מִתְּחַנּוֹת זָעָזָה לְלִילָה תְּנוֹאָה עַל גְּנוֹת הַלְּדָס וּמַהְסָס וּלְדוֹלָה גְּנוֹרָס (הערכען)
ו געניש מהס עַלְוָה לְמָרוֹס אַל קְרִיט הַחְלִילִים וְכָל זֶה וְנוֹדָע, (וַיְכַרְבֵּר רָמוֹ לְזָהָה הרדי"ח כִּי חָרֵר
סְדָמָה דַעַת ח"ל יְעַנְּזָה הוּאַת הַדְּבָרָה כִּי אַנְגָּל קְרִיטָה חָלוֹת נְאָר, הַמְּרָחָב וְח"ל: וְדַקְזָנָה
בְּחַמָּה יְהַזֵּק לְהַרְבָּה וְלְדִירָהוּ לְסַס נְחַרְבָּל הַמְּהָרָה מְכוֹנָה הַלְּדָס
לְהַזְּבָה זְוִת כָּלָל הַמְּרָבָּה וְלְדִירָהוּ לְסַס נְחַרְבָּל הַמְּהָרָה
וְזְהָה (וְלְזָהָה הַזְּבָה כְּעַלְמָתְבָה) לְסַס וּלְמַכְלָה, וּמְלָנִי הַרְבָּה וּמְכַנְּדִים זָהָה זָהָה
לְמָרָה גְּרָאָזָהוּת כָּבוֹן מְלָאָיָה מְלָאָיָה, כִּי חָגָנוּ אַגְּנָעָן זָהָה
וְתְּלִיל זָהָה כָּבוֹן לְסַס חָלָן מְזִיעָה, וּמְכַנְּדִים יְדָועָה, וּמְמַהְסָס
הַמְּדָוֹת, לְסַס גְּנִידִים יְתָלְמִיזָה כִּי זְנָתָה לְמָס — הַלְּזָן תְּוֹתְבָה הַקְּדוּשָׁה אַחֲרָה חַבְלִיחָה
כָּל חָנָאי זָמָה, הַגְּנִידָה כִּי מְלָזָה גְּהַזְּנִיס הַלְּדָס הַסְּחִיחָה כָּל
הַלְּזָן קָמָם עד כִּי מְמַס כִּי חָטָה וְנָזִים וְיָחָלָה חָרָק נָמָן וְגַנְגָן
הַזָּהָה צְבָאָה, וְלְזָהָה לְזָהָה נְמַמְּלָאָה קְרִין מְקַמִּין, וְלָלָם
הַזָּהָה צְבָאָה, וְלְזָהָה לְזָהָה נְמַמְּלָאָה קְרִין מְקַמִּין.